

Europapolitisk arbeid i Østlandssamarbeidet og Osloregionens Europakontor (ORE)

I forbindelse med oppstarten etter fylkesdelingen og valget i 2023, samt prosessen med revisjon av Østlandssamarbeidets strategi, har oppgavefordeling og koordinering mellom Østlandssamarbeidet og Osloregionens Europakontor (ORE) blitt satt på dagsorden. Som et grunnlag for videre diskusjoner har sekretariatene i de to organisasjonene laget et felles notat som beskriver de respektive organisasjonenes arbeid og rammene for det europapolitiske arbeidet.

Østlandssamarbeidet

Østlandssamarbeidet er et interkommunalt politisk råd for tiden bestående av de sju fylkeskommunene på Østlandet (Oslo trer ut av samarbeidet fra 1.1. 2025). Sekretariatet er lokalisert i Akershus fylkeskommune, Galleri Oslo. Det europapolitiske arbeidet i Østlandssamarbeidet er tverrgående og et verktøy for å støtte opp under arbeidet på de til enhver tid prioriterte politikkområdene. Hovedtyngden av arbeidet som gjøres i regi av sekretariat/felles i Østlandssamarbeidet foregår i Norge og retter seg mot nasjonale myndigheter og medlemsfylkene i Østlandssamarbeidet. I tillegg deltar fylkeskommunene felles gjennom Østlandssamarbeidet i to utvalgte nettverk – Scandria Alliance og BSSSC.

Arbeidet omhandler følgende områder:

1. Dialog med og påvirkningsarbeid overfor Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), Utenriksdepartementet (UD), Samferdselsdepartementet (SD) og andre relevante fagdepartement samt Stortingskomiteer for å sikre gode rammebetingelser for fylkeskommunenes internasjonale arbeid og for å løfte fram og bidra til fylkeskommunenes deltakelse og medvirkning i arbeidet med EU/EØS (f.eks. arbeidet med TEN-T overfor SD).
2. Stimulere til spredning av resultater og deling av god praksis fra det europeiske arbeidet på tvers av fylkesgrenser i landsdelen. Legge til rette for å utnytte kunnskap og erfaringer på tvers. Være en arena for bedre ressursutnyttelse og merverdi for fylkeskommunenes internasjonale rådgivere og politikere som er valgt til verv og posisjoner i europeiske organisasjoner og programmer.
3. Informasjon og kunnskap om europeisk samarbeid og EU/EØS for ungdom – bidra til at medlemmene i ungdomsrådene gjennom ØstsamUng får erfaringer og muligheter gjennom møter, dialog og samarbeid med unge i Europa. Fokus på medvirkning, demokrati og folk-til-folk-samarbeid.
4. Utnytte kompetanse, kontakter (opparbeidet gjennom mer enn 20 år) og deltakelse i nettverk, som Scandria Alliance og BSSSC, for å styrke fylkeskommunenes felles arbeid på de til enhver tid prioriterte politikkområdene – og for å støtte oppunder felles prosjekter og fylkeskommunes eget arbeid (god praksis, studieturer, partnerskap og prosjektdeltakelse). Bidra til å få fram norske posisjoner i det felles

påvirknings- og lobbyarbeidet overfor EU i samarbeid med regioner i medlemslandene.

5. Gjennomføre kompetansehevende tiltak for fylkespolitikere og adm. i landsdelen i samarbeid med Osloregionens Europakontor (fysiske europasamlinger i Norge). Digitale tilbud med enkel inngang til informasjon og kunnskap.

Annet europeisk arbeid i sekretariatet

I tillegg til det nevnte arbeidet utfører sekretariat på oppdrag fra KDD rollen som nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Østersjøprogrammet. Denne rollen innebærer bl.a. å være regional representant i utvikling av programmet og i gjennomføringen, som medlem av programmets overvåkingskomité. Direkte utgifter knyttet til dette oppdraget dekkes av midler fra KDD. I tillegg får sekretariatet delvis kompensert for adm. ressurser til gjennomføring av oppdraget. Oppdraget er også koblet til EUs Østersjøstrategi, der samarbeid med UD samt enkelte fagdepartement (bl.a. Nærings- og fiskeridepartementet) inngår.

Arbeidet inkluderer informasjon, veiledning og bistand overfor norske prosjektaktører samt promotering av Interreg og spredning av resultater og god praksis i Norge.

Østlandssamarbeidet har i tillegg til Østersjøprogrammet en av to regionale plasser i overvåkingskomiteen for Interreg Nordsjøprogrammet – utpekt av KDD. Utgifter knyttet til gjennomføring dekkes av KDD.

Sekretariatet har en fulltidsstilling som følger opp det europapolitiske samarbeidet i tråd med de aktivitetene som er nevnt i notatet. Det er i tillegg satt av noen felles ressurser til dekning av utgifter knyttet til å vedlikeholde nettverk, og til arenaer for politikere og fagfolk i landsdelen.

Osloregionens Europakontor

Osloregionens Europakontor (ORE) er en medlemsstyrt, allmennyttig forening for tiden eiet av 6 fylkeskommuner, 10 kommuner, 1 IPR (6 kommuner), 3 høyere utdanningsinstitusjoner og 1 forskningsinstitutt. ORE skal gjøre det enklere for medlemmene å bruke den europeiske arenaen for å løse felles samfunnsutfordringer bedre, dvs. at foreningen skal bidra til at medlemmene tar EU og europeiske virkemidler i bruk for å nå sine mål. ORE-sekretariat er lokalisert til Brussel og består p.t. av en direktør, fire europarådgivere og en/flere studentpraktikanter, pluss tidvis hospitanter fra medlemmene.

Osloregionens Europakontor har følgende målsettinger

Økt kompetanse - bidra med kunnskap om relevant politikk- og regelverksutvikling i EU og med kunnskap og kompetanseheving om EU og om EØS-avtalen, EU-institusjonene og EUs programmer.

Økt deltakelse - bistå medlemmene i utvikling og gjennomføring av EU-/EØS-prosjekter og bistå medlemmene i arbeidet med å påvirke EUs politikk og regelverkutforming (etter oppdrag fra medlemmene).

Økt synlighet - synliggjøre Osloregionen og medlemmene overfor relevante europeiske miljøer, samarbeidspartnere og beslutningstakere.

Arbeidet omhandler følgende områder

1. Synliggjøre muligheter for samarbeid med Østlandsområdet overfor institusjoner og organer innenfor EU og EØS samt relevante miljøer utenfor.
2. Bistå medlemmer i bygging og vedlikehold av europeiske nettverk, herunder med institusjoner, organisasjoner, næringsliv og enkeltpersoner.
3. Bistå medlemmer til bedre oppgaveløsning gjennom programmer og andre ordninger innenfor EU og EØS, og innhente og formidle relevant informasjon om EU og EØS til medlemmer og andre målgrupper.
4. Yte praktisk bistand til medlemmer i forbindelse med møter, arrangementer, studiebesøk og hospitering i Brussel.

Hovedoverskrifter for OREs arbeid er «Det grønne skiftet» og «Inkluderende samfunn». Digital transformasjon, forskning, innovasjon og by- og regionalutvikling er tverrgående satsinger som er forutsetninger for utviklingen av bærekraftige samfunn.

I tillegg til en felles, overordnet handlingsplan for alle medlemmene (HP del 1) har Osloregionens Europakontor også separate handlingsplaner for hvert enkelt medlem (HP del 2) for på den måten å ivareta hvert enkelt medlem og tilpasse aktiviteten til medlemmenes behov (oppdragsrettet).